

SIYASETÇİLER İÇİN LGBTİ+ HAKLARI REHBERİ

genç
LGBTİ+
DERNEĞİ

HAZIRLAYAN

BARIŞ AZAR

KATKILAR

EMİR OKUL

SENEM ALP

TASARIM

BARIŞ AZAR

GENÇ LGBTİ+ DERNEĞİ
İZMİR/ 2024

BİZ KİMİZ?

Genç Lezbiyen Gey Biseksüel Trans İnterseks Gençlik Çalışmaları ve Dayanışma Derneği (Kısa adı Genç LGBTİ+ Derneği) LGBTİ+ gençlerin sorunlarını araştırmak, bu sorunları gündemleştirmek, çözüm önerileri sunmak ve LGBTİ+ gençlere kendilerini ifade edebilecekleri alanlar açmak amacıyla 2016 yılında İzmir’de kurulmuştur.

Barınma, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçlara erişim hakkı için çalışmalar, gençlik hakkı, cinsel haklar, sosyal faaliyetler, hak savunuculuğu, nefret suçlarıyla mücadele ve akran desteği derneğin temel faaliyet alanını tanımlar.

TERMİNOLOJİYE GİRİŞ

ATANMIŞ CİNSİYET

Kişinin beyanından bağımsız doğumunda getirdiği dış genitalleri ve fizyolojik özellikleri gibi özellikler nedeniyle atanmış cinsiyetini ifade eder.

CİNSİYET KİMLİĞİ

Kişinin atanmış cinsiyetinden bağımsız kendisini tanımladığı cinsiyeti ifade eder. Cinsiyet kimliği atanmış cinsiyet ile aynı ya da farklı olabilir.

CİNSİYET KARAKTERİSTİĞİ

Kişinin eşeyssel özelliklerini (kromozom yapısı, iç ve dış genitaller, hormonlar) ifade eder.

CİNSEL YÖNELİM

Kişinin hangi cinsiyete ya da hangi cinsiyetlere karşı çekim hissettiğini tanımlar.

TOPLUMSAL CİNSİYET

Toplumsal cinsiyet kavramı, geniş açılımları olan, oldukça kapsamlı bir kavramdır. Genel olarak sosyalizasyon sonucunda edindiğimiz/edinmemiz beklenen cinsiyet olarak tanımlanabilir. Bize cis-heteronormatif ve ikili cinsiyetçi bir bakış açısıyla zıt kutuplarda (veya birbirinin aksi gibi) tanımlanan 'kadınlık' ve 'erkeklik' deneyimlerinin, toplumsal olarak kurulan ve öğrenilen kalıplar olduğunu anlatır. Bu kalıplar, yani toplumsal olarak inşa edilen bu cinsiyet algısı, yaşanan yere, ailenin durumuna, ekonomik duruma ve bu gibi etkenlere göre farklılaşır.

LGBTİ+

Lezbiyen Gey Biseksüel Trans interseks ve Artı şeklinde açılacak cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet karakteristiği çeşitliliğine vurgu yapan bir kısaltmadır.

LEZBİYEN

Kadınlara karşı çekim duyan kadınları ifade eden bir cinsel yönelimdir.

GEY

Erkeklerle karşı çekim duyan erkekleri ifade eden bir cinsel yönelimdir.

BİSEKSÜEL

Birden fazla cinsiyete karşı çekimi ifade eden cinsel yönelimdir.

TRANS

Kendi cinsiyetini atanmış cinsiyetin dışında tanımlayan kişileri ifade eden cinsiyet kimliğidir.

İNTERSEKS

Tipik kadın ve erkek eşeyssel özelliklerini taşımayan beden çeşitliliğini ifade eden cinsiyet karakteristiğidir.

TERMINOLOJİNİN DOĞRU KULLANIMI

Terimlerin doğru kullanımı, hak temelli bir söylem geliştirmek bakımından oldukça önemlidir. Kullandığımız dil, zihnimizi ve düşünce yapımızı, haliyle davranışlarımızı, hal ve hareketlerimizi de şekillendirir. Dolayısıyla dilimizdeki ayrımcılığı ne kadar atarsak, dilimizi ne kadar doğru ve eşit kullanırsak bu durumda ayrımcılığın ortadan kaldırılması için de çok yerinde bir başlangıç yapmış oluruz. Siyasetçilerin bir topluluk hakkında konuşurken o toplulukla aynı dili konuşması ve dilini ayrımcı bir dilden uzak kurması o topluluk hakkında bilgisinin ve samimiyetinin göstergesidir. Bu sebeple aşağıda terminolojinin güncel ve doğru kullanımına ilişkin temel noktaları sıraladık.

LGBTİ+'LAR

LGBTİ+ kısaltması bir grubu ifade eder, bir örgüt ya da bir yer ismi değildir. Bu sebeple LGBTİ'liler ya da LGBTİ+ üyesi gibi kullanımlar doğru değildir. "LGBTİ+ bireyler" kullanımı da özünde bir ayırıştırma barındırdığı için doğru kullanım değildir. Nasıl kadın bireyler, heteroseksüel bireyler demiyorsak LGBTİ+ bireyler de dememeliyiz. Grubun tamamından bahsederken "LGBTİ+'lar" demek en doğru kullanım şeklidir.

CİNSEL YÖNELİM

Tercih ya da eğilim gibi kullanımlar yanlış ve ayrımcı temelli kullanımlardır. Çeşitliliğe vurgu yapmak istediğimizde “cinsel yönelimler” ifadesi en doğru kullanım şeklidir.

GEY/ LEZBİYEN/ EŞCİNSEL

Homoseksüel kelimesi tıbbi bir terim olduğu için ve eşcinselleri yaftalamak için kullanılan bir kelime olduğu için bu kelime yerine eşcinsel kelimesi yaygın olarak kullanılmaktadır. Tüm eşcinselleri değil sadece kadın eşcinselleri belirtmek için lezbiyen, erkek eşcinselleri belirtmek için gey kelimesini kullanabilirsiniz. “Gay” kelimesi İngilizcede zaman zaman tüm eşcinselleri belirtmek için kullanılsa da Türkçede böyle bir kullanımı yoktur. Kelime Türkçede “gey” olarak erkek eşcinselleri belirtmek için kullanılmaktadır.

TRANS

Trans çatı kelimesi atanmış cinsiyeti dışında kendi cinsiyet kimliğini tanımlayan herkes için kullanılır. Beden uyum sürecinden ve kişinin cinsiyetini ifade ediş biçiminden bağımsızdır. Transeksüel kelimesi de çoğunlukla homoseksüel kelimesi gibi tıbbi bir terim olarak kullanılmaktadır. Kişiler kimliğini ifade etmek için travesti ya da transeksüel kimliğini kullanabilir. Ancak grubun tamamından bahsederken trans çatı kelimesi kullanılması gereken kelimedir.

İNTERSEKS

İnterseksüel kelimesi sonundaki seksüel ekinin bir cinsiyete atıfta bulunmaması nedeniyle yanlış kullanımdır. Bir cinsiyet karakteristiğine atıf yapıldığı için interseks kullanımı doğru kullanımdır. Hermafrodit kelimesi ise canlıların sınıflandırılmasında türdeki tüm bireyler iki eşeysel özellik taşıması eril/ dişil ayrımı olmaması durumunda kullanılır. Örneğin bazı salyangoz türlerinde türü oluşturan tüm salyangozlar hermafrodittir. İnsanlarda böyle bir durum söz konusu olmadığı için hermafrodit kullanımı yanlış kullanımdır.

BAZI TEMEL BİLGİLER

LGBTİ+ VAROLUŞLAR HASTALIK DEĞİLDİR

Amerikan Psikiyatri Kurumu 1973'te, Amerikan Psikologlar Birliği 1975'te ve Dünya Sağlık Örgütü 1990'da eşcinselliğin hastalık olmadığını söylemiş ve hastalık tanımlamalarından çıkartmıştır. 2018'de ise Dünya Sağlık Örgütü, Transseksüelliği de hastalık tanımlarından çıkartmıştır. Türkiye Psikiyatri Derneği, Türk Psikologlar Derneği ve Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği de LGBTİ+ varoluşların hastalık olmadığını söylemektedir.

VAROLUŞUN TEDAVİSİ OLMAZ

Dünyada ve ülkemizde de "onarım terapisi" adı altında çeşitli LGBTİ+ varoluşlara yönelik uygulamalar görülmektedir. Bu uygulamaların bilimsel bir karşılığı olmadığı gibi kişileri kendi varoluşlarının bir hastalık olduğuna inandırması nedeniyle kişide oldukça yıkıcı sonuçlar yaratmaktadır. Ayrıca kullanılan metodlar da kişiye kalıcı zararlar vermektedir.

LGBTİ+'LAR BATIDAN GELMEDİ

Aslında bundan birkaç yüz sene önce de batı bunun tam tersini söylüyordu. 17. yüzyılda İngiltere kökenli "sodomi karşıtı yasa" dünyaya yayıldı. Gerçek şu ki dünya tarihinde LGBTİ+'lar hep varlardı. Antik Yunan'dan Perslere, Sümerlerden, Osmanlıya farklı isimlendirmelerle LGBTİ+'lar hep karşımıza çıkmakta. Ancak LGBTİ+ karşıtlığı ise daha yeni.

Kısacası LGBTİ+ hakları bugün Avrupa ve Amerika'da diğer ülkelere kıyasla daha gelişmiş durumda olsa da bu her zaman böyle değildi. Ayrıca LGBTİ+ örgütlenmesi de Türkiye'de Avrupa ve Amerika ile çağdaş bir dönemde başladı. 1970'ler Türkiye için LGBTİ+ örgütlenmesinin temelini atıldığı bir dönemdir.

VAROLUŞLAR ÖZENDİRİLEBİLECEK ŞEYLER DEĞİLDİR

LGBTİ+ olmak özendirilebilecek bir şey değil. LGBTİ+'lar görünür oldukça medyada temsil oranları da artıyor ancak bu artış eskiye oranla ne kadar fazla olsa da hala çok yetersiz. LGBTİ+'ların medyada yer almasının LGBTİ+ olmayanlara bir zararı olmadığı gibi LGBTİ+'lar için yalnız olmadığını gösteren, temsil edildiğini hissettiren olumlu bir gelişme sadece.

TÜRKİYEDE LGBTİ+ HAKLARI

Türkiye ILGA Europe tarafından yayınlanan Gökkuşluğu Endeksi'ne göre 49 Avrupa ülkesi arasında 48. sırada yer alıyor. Transgender Europe tarafından yayınlanan Trans Cinayetleri İzleme raporunda göre ise Türkiye, trans cinayetlerinde dünyada 11, Avrupa'da 1. sırada yer alıyor.

Haklar bağlamında baktığımızda ise Osmanlı'da 1858'de yayınlanan ceza kanununda daha önce yer alan eşcinsel ilişkinin suç sayılmasına yönelik maddelerin yer almadığını görüyoruz. Türkiye Cumhuriyetinde de bu durumun devam ettiğini görebiliyoruz. Bir başka deyişle LGBTİ+ varoluşa dair bir yasaklama Türkiye Kanunlarında hiç yer almadı.

1988'de "cinsiyet değiştirme hakkı" ilk kez medeni kanuna girmiş. 2002'de Medeni Kanun Madde 40'ta detaylı olarak tanımlanmıştır.

Tüm bunlarla birlikte kanunlarımızda eşitliğin ve ayrımcılık yasağının dar kapsamlı tanımlandığını ve LGBTİ+'ları doğrudan içermediğini de söylemek gerekir.

LGBTİ+'LARIN TEMEL TALEPLERİ

YASAL TANINMA

Her şeyden önce ayrımcılık yasağının ve diğer yasaların LGBTİ+'ları açık bir şekilde tanımlanması gerekmektedir. Her ne kadar doğrudan cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ifadesi yasalarda yer almasa da Anayasa'nın eşitlik ilkesini düzenleyen maddesi, hiç kimseyi ayırmadan, herkesi kapsayıcı bir eşitlikten bahsetmektedir. Ancak bu ilke, kanunların tamamına bu şekilde yansımamaktadır. Örneğin Türk Ceza Kanunu'nun Nefret ve Ayrımcılık başlıklı 122. Maddesi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı başlıklı 2. maddesi herkesi kapsamamakta, bu haktan yararlandırmamaktadır ve LGBTİ+'lar, ilgili maddelere dayalı bir şekilde hak ihlali başvurusunda bulduklarında bu başvuruları, ilgili eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı maddelerinin kendilerini kapsamaması gerekçesiyle reddedilmektedir. Halbuki Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlükler ile ilgili uluslararası sözleşmeler, Türkiye normlar hiyerarşisine göre kanunlardan daha üst bir yerdedir ve Türkiye'nin taraf olduğu, ilgili tüm uluslararası sözleşmeler, ayrımcılık yasağı tanımı yaparken kimseyi dışarıda bırakmaz.

NEFRET SUÇLARIYLA ETKİN MÜCADELE

Nefret suçlarına ilişkin yasalarda da LGBTİ+'lar korunma altına alınmamıştır. Hem yasal düzeyde LGBTİ+'lara karşı nefretin tanımlanması hem de LGBTİ+'lara yönelik nefret suçlarıyla etkin mücadele edilmesi gerekmektedir.

TEMEL HAKLARA ERİŞİM

LGBTİ+'lar eğitim, sağlık, barınma, istihdam, adil yargılanma gibi temel haklarına erişirken engellere ve ayrımcılığa maruz bırakılmaktadır. Tüm bu engellemelere karşı yasal düzenlemeler ve uygulamalar ortaya konmalıdır.

ÖRGÜTLENME VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

2015 yılından beri İstanbul Onur Yürüyüşü başta olmak üzere pek çok şehirde onur yürüyüşleri, eylem ve etkinlikler Valilikler ve Kaymakamlıklarca yasaklanmaktadır. Üniversitelerdeki LGBTİ+ toplulukları kapatılmakta, mevcut topluluklar ve dernekler idari baskı altına alınmaktadır. Tüm bu engellemeler kaldırılmalı, ifade ve örgütlenme özgürlüğü güvence altına alınmalıdır.

MUĞLAK YASA VE YÖNETMELİKLER

Mevcut yasa ve yönetmeliklerde doğrudan LGBTİ+ karşıtı bir düzenleme olmasa da "genel ahlak" gibi muğlak ifadeler LGBTİ+'lara karşı kullanılan hale gelmiştir. Mevzuatta bulunan bu muğlaklıklar giderilmelidir.

LGBTİ+'LARIN SİYASET TARİHİ

1985

Kendisini "yeşiller, feministler, ateistler, antimilitaristler ve eşcinsellerin koalisyonu" olarak tanıtan Radikal Demokrat Yeşil Parti Girişimi kuruldu. Eşcinseller ve translar hem parti girişiminde görev aldılar hem de LGBTİ+ hakları siyasal alanda ilk kez güçlü bir temsile sahip oldu.

90'lar/ 2000'ler

Lambda İstanbul ve Kaos GL oluşumları kuruldu. İlk onur yürüyüşü denemesi yapıldı. LGBTİ+'lar kamusal etkinlikler düzenleyen, dergiler çıkaran, 1 Mayıs ve 8 Mart gibi kitlesel eylemlere katılarak görünürlüklerini artırmaya başladılar.

2014

Yerel seçimlerde HDP, CHP ve DSP'den açık kimlikli çok sayıda LGBTİ+ belediye meclis adayı oldu. Seçim sonucunda CHP'den Sedef Çakmak seçilmiş ilk açık kimlikli LGBTİ+ olarak tarihe geçti. Seçim döneminde SPoD tarafından Belediye Başkan Adaylarının imzasına açılan LGBTİ+ Dostu Belediyecilik Protokolü 41 aday tarafından imzalandı. İmzacılardan 4'ü İlçe Belediye Başkanı seçilirken 1 İlçe Belediye Başkanı ise sonradan protokol metnine imza attı.

1994

Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) kuruldu. Parti yönetiminde eşcinsel ve translar yer aldı ve LGBTİ+ hakları partinin söylemlerinde yer buldu. Demet Demir 1997'de ÖDP'den belediye meclis adayı, 2007'de milletvekili adayı oldu ve açık kimlikli ilk trans aday olarak tarihe geçti.

2009

Belgin Çelik açık kimlikli ilk trans muhtar adayı olarak tarihe geçti.

2012

Yeni Anayasa çalışmaları kapsamında LGBTİ+ örgütleri kampanyalar yaparak seslerini ve taleplerini duyurdu. Siyasi partilerle bir araya gelerek ortak açıklamalar yaptı.

SİYASETÇİLER İÇİN LGBTİ+ HAKLARI REHBERİ

2015

Genel seçimlerde çok fazla aday adayı olsa da sadece üç açık kimlikli LGBTİ+ aday gösterildi. HDP ve Anadolu Partisi açık kimlikli aday çıkaran iki parti oldu. Seçim döneminde adaylara yönelik SPoD tarafından hazırlanan "LGBTİ+ Hakları Sözleşmesi" 61 aday tarafından imzalandı. 7 Haziran seçimlerinde imzacılardan 29'u milletvekili seçildi. 1 Kasım erken seçimleri sonucunda parlamentoya seçilen imzacı vekil sayısı 16 oldu.

2019

Yerel seçimlerde açık kimlikli aday yoktu. Genç LGBTİ+ ve SPoD tarafından hazırlanan LGBTİ+ Dostu Belediyecilik Protokolü 27 Belediye Başkan Adayı tarafından imzalandı. Seçim sonucunda ilk defa protokol imzacısı bir Büyükşehir Belediye Başkanı (Tunç Soyer/ İzmir) ve bir il Belediye Başkanı (Fatih Mehmet Maçoğlu/ Tunceli) seçilmiş oldu. İmzacılardan bir ilçe bir Belde belediye başkanı seçildi. Seçim sonrasında bir belde iki ilçe belediye başkanı daha protokolü imzaladı.

2018

Genel seçimlerde açık kimlikli tek aday HDP'den gösterildi. Genç LGBTİ+ Derneği tarafından adaylara yönelik hazırlanan LGBTİ+ Hakları Taahhünamesi 50 aday tarafından imzalandı. Adaylardan 16'sı milletvekili seçilirken 1 milletvekili seçim sonrasında metni imzaladı.

2023

Genel seçimlerde TIP'ten 3, Yeşil Sol ve Yenilik Partisinden 1'er açık kimlikli LGBTİ+ aday gösterildi. En çok açık kimlikli LGBTİ+'nın aday olduğu genel seçim olarak tarihe geçti. SPoD tarafından hazırlanan LGBTİ+ Hakları Sözleşmesi 58 aday tarafından imzalandı. Adaylardan 11'i seçim sonucunda Milletvekili seçildi.

NEFRET SİYASETİNİN SEYRİ

Türkiye’de 1970’lere kadar siyasetin gündeminde LGBTİ+’lar ya da LGBTİ+ karşıtlığı pek yoktu. Bu dönem daha çok basın özellikle translara ilişkin fobik haberleriyle doluydu. Transların yaşamlarını mercek altına alan basın kuruluşları, uzaydan gelen varlıklardan bahsedercesine manşetler atarak nefret söylemlerini yaygınlaştırıyordu. 1970’lerde ise medyanın bu yaklaşımı polisin de konuya dahil olmasıyla sonuçlandı. Trans kadınlar ve eşcinsel erkekler polis tarafından gözaltına alınıyor, karakollarda işkenceye maruz kalıyordu. Gazetelerde ise bu yaşananlarla alay edilerek nefret söylemi katlanarak devam ediyordu.

1980’lerde ise nefret siyaseti giderek kurumsallaştı. Darbe yönetimi eşcinsel ve transların eğlence mekanlarında sahne almasını yasaklayıp, sokaklardan ve gazinolardan eşcinsel ve transları toplayarak işkencenin dozunu arttırdı. Zorla saçları kesilen transların bir kısmı trenlere bindirilerek Eskişehir’e ya da İstanbul dışında başka şehirlere gönderiliyordu. Sahne yasaklarına maruz kalanlardan birisi de Bülent Ersoy’du. Ersoy bu süreçte yurtdışına giderek cinsiyet uyum süreci ameliyatı olup ve hem medyanın hem de darbe yönetiminin gündemine girdi. Dönemin İstanbul Valisi “hiçbir eşcinsel sosyal faaliyette bulunamayacak” diye açıklamalar yapıyordu. 1988’e kadar hem medyada hem siyasette transların cinsiyet uyum süreçleri büyük bir gündem oluyordu. 1988 yılında medeni kanunda yapılan ve halk arasında Bülent Ersoy kanunu olarak bilinen değişiklikle beden uyum süreci yasal zemine kavuştu.

80'li yılların ortasına gelindiğinde bu sefer LGBTİ+'lar, dünya genelinde etkisini gösteren AIDS krizi ile ilişkilendirilerek medyada hedef gösterilmeye devam ediliyordu. Artan nefret söylemi ve polis şiddeti sonrasında 1987'de İstanbul Gezi Parkında, translar ve eşcinseller 10 gün sürecek açlık grevine başladı.

90'lara gelindiğinde ise LGBTİ+ hareketi kurumsallaşmaya başladı. Ankara'da Kaos GL, İstanbul'da Lambda örgütlenmeye başladı. Böylelikle hak odaklı haberciliğin örnekleri de medyada yer bulmaya, hedef göstermek yerine mikrofon uzatan haberler de yayınlanmaya başladı. 1993'te "Cinsel Özgürlük Etkinlikleri" adıyla İstanbul'da yapılmak istenen uluslararası etkinlik valilik tarafından yasaklandı. Ülke dışından gelen katılımcılar ise sınır dışı edildi. 1996'da Ülker Sokak'ta yaşayan translar ve eşcinseller mahalleli ve polisin işbirliği ile mahalleden kovuldu. Bu dönemde yaptığı işkencelerden dolayı "Hortum Süleyman" olarak anılan Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürü, translara karşı şiddetin en önemli aktörüydü.

2000'ler LGBTİ+'lar için geçmişe nazaran daha "sakin" geçti. 2001 yılında LGBTİ+'lar kendi pankartlarıyla ilk kez Ankara'da 1 Mayıs eylemlerine katıldı. O dönem ilk seçimlerine hazırlanan AK Parti lideri katıldığı bir televizyon programında gelen soru üzerine "Eşcinsellerin de kendi hak ve özgürlükleri çerçevesinde yasal güvence altına alınması şart. Televizyon ekranlarında muhatap oldukları muameleleri insani bulmuyoruz." dedi. 2003 yılında ilk LGBTİ+ Onur Yürüyüşü İstanbul'da gerçekleşti. 2004 yılında AB uyum süreci kapsamında dernekler kanununun değişmesiyle LGBTİ+ örgütleri de dernekleşme sürecine girdi ancak bu süreci hızla açılan kapatma davaları takip etti. Davaları kazanan LGBTİ+ dernekleri çalışmalarına devam ederken medyada nefret söylemi ve hedef göstermeler de artmaya devam etti. 2004'te dönemin Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in müdahalesiyle "cinsel yönelim" ifadesi ayrımcılığa ilişkin yasa taslağından çıkartıldı. 2007 yılında RTÜK, darbe yönetiminin sahne yasaklarına özenerek Huysuz Virjin karakterinin televizyona çıkmasını yasakladı.

SİYASETÇİLER İÇİN LGBTİ+ HAKLARI REHBERİ

2010'da Aile Bakanı Aliye Kavaf "Eşcinsellik bir hastalık, tedavi edilmeli" açıklamasını yaptı. Bu açıklama siyasetin ve medyanın homofobiyi uzunca tartışmasına perde araladı. 2013 Gezi Eylemleri boyunca LGBTİ+ örgütleri görünürlük kazanmaya devam etti. 2014'te yapılan İstanbul Onur Yürüyüşüne 100.000'den fazla kişinin katılımıyla doğu Avrupa'nın en büyük Onur Yürüyüşü olarak tarihe geçti. 2015'e gelindiğinde bu kitleselliğin önüne Valilik yasağı çıktı. İstanbul Valiliği için tarih tekrardan 1993'e döndü. Bu tarihten sonra Onur Yürüyüşlerini yasaklamak İstanbul Valiliği için rutin haline geldi. Kasım 2017'de Ankara Valiliği el arttırarak LGBTİ+ etkinliklerini kent genelinde süresiz olarak yasakladığını ilan etti. LGBTİ+ etkinlikleri izleyen yıllarda birçok Valilik ve Kaymakamlık tarafından yasaklanmaya devam etti. 2018 ve 2019 seçimlerinde iktidar LGBTİ+'ları doğrudan hedef almaya başladı.

2020 nisan ayında Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, pandeminin sebeplerinden birisinin eşcinsellik olduğunu söyledi. 2021 yılında başlayan Boğaziçi Üniversitesi eylemleri medya ve iktidar tarafından LGBTİ+ karşıtı söylemin hedeflerinden birisi oldu. Bu süreçte Boğaziçi Üniversitesi LGBTİ+ kulübü kapatıldı. LGBTİ+ Onur bayrağı sanki bir suç unsuru gibi polislin eylemlerde topladığı, savcılık iddianamelerine konu olan bir nesne haline getirildi. İktidar ve medya birden fazla rengin yan yana geldiği her yeri LGBTİ+ propagandası ilan ederek renklere savaş açtı. Cumhurbaşkanı, imzaladığı kararnameyle Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesinden çekildiğini duyurdu. 2022 "Aile Platformu" adı altında LGBTİ+ karşıtlarının örgütlendiği yıl oldu. Kamu spotlarıyla reklamları yapılan, atanmış rektörlerin, bürokratların yer aldığı "Büyük Aile Buluşması" ismiyle düzenlenen mitingler beklenen ilgiyi görmedi. Aile platformları ülke genelinde LGBTİ+ etkinliklerini hedef alan, tehdit içerikli açıklamalar yapan şiddet gruplarına dönüştü. Ekim 2022'de Cumhurbaşkanı, aileyi kadın ve erkeğin birlikteliği olarak tanımlayan bir Anayasa değişikliği hazırlığında olduklarını duyurdu. Önerilen değişikliğin gerekçesi LGBTİ+'ları doğrudan hedef alıyordu. Bu süreçte Cumhurbaşkanı ve İçişleri Bakanı sürekli olarak LGBTİ+ karşıtı açıklamalar yapmaya devam ettiler. 2023 seçimleri sonrası AK Parti liderinin ilk konuşması da yine LGBTİ+ nefretini gözler önüne serdi.

KARŞIT ARGÜMANLARA CEVAPLAR

LGBTİ+'LAR AİLE KURUMUNA KARŞI MI?

Her bireyin aileye bakış açısı ve deneyimleri kişisel ve farklı olabilir. Bazı LGBTİ+'lar aileleriyle sağlam, destekleyici bir ilişkiye sahipken, bazıları aile içinde anlayış ve destek bulamayabilir.

Aile kurumu, herkes için farklı anlamlara gelebilir. Bazı LGBTİ+'lar, ailelerinin cinsel yönelim veya kimlikleri konusunda anlayışlı olmaması nedeniyle aile kurumuna karşı olabilirler. Bazı LGBTİ+'lar için ise aile, destek ve sevginin kaynağı olabilir.

LGBTİ+'lar aileleriyle ilişkileri, aile üyelerinin tutumlarına, kabul edilme düzeyine ve ilişkilerine dayalı olarak büyük ölçüde değişebilir. Aslanan aile kurumunun dışlayıcı ve nefret üreten bir kurum olmasını teşvik eden politikalardan vazgeçip aile kurumunu destekleyici bir hale getirmeye çalışan bir politik hat çizmektir. LGBTİ+'lar aile kurumuyla değil bu nefret politikalarıyla mücadele etmektedir. LGBTİ+'ların aileleri tarafından kurulan LİSTAG, LADEG, GALADER, İzmir LGBTİ+ Aile Grubu gibi kurumların da politikaları ailenin destekleyici, sevgi ve güven kaynağı olması gerektiği yönündedir.

LGBTİ+ ÖRGÜTLERİ İNSANLARIN CİNSEL YÖNELİMİNİ VE CİNSİYET KİMLİĞİNİ DEĞİŞTİRMEK Mİ İSTİYOR?

Hayır, LGBTİ+ örgütlerinin amacı insanların cinsel yönelimlerini veya cinsiyet kimliklerini değiştirmek değildir. Bu örgütler, LGBTİ+'ların haklarını savunmak, ayrımcılığa karşı mücadele etmek ve eşitlik için çalışmak gibi hedeflerle kurulmuşlardır.

LGBTİ+ örgütleri, kişilerin kendi kimliklerini ifade etme özgürlüğünü savunur ve bu kimliklerin doğal bir parçası olduğunu vurgular. İnsanların kendi kimlikleriyle barış içinde yaşayabilmeleri, toplumda ayrımcılığın ve önyargının azaltılması, yasal hakların korunması ve toplumun LGBTİ+'larla ilgili daha iyi anlayışa sahip olması için çalışırlar. Ancak, kimsenin cinsel yönelimini veya cinsiyet kimliğini değiştirme çabası içinde olduklarına dair bir gayeleri yoktur.

LGBTİ+ OLMAK DOĞUŞTAN MI?

LGBTİ+'ların varoluşunun nedenselliğini sorgulamanın kendisi heteroseksüel ve natrans olmanın norm kabul edilmesi ve bu norm dışında kalanların sorgulanması anlamına gelmektedir. Ancak soruyu bu ayrımcı şekilden soyutlayıp cinsel yönelimler ve cinsiyet kimlikleri doğuştan mı gelir diye sorarsak cevap evet olacaktır.

Bilimsel araştırmalar ve uzman görüşleri, cinsel yönelimin ve cinsiyet kimliğinin karmaşık ve çok yönlü bir etkileşimin sonucu olduğunu gösteriyor. Genellikle cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin biyolojik, genetik, hormonal, nörolojik ve çevresel faktörlerin etkileşimi sonucunda bir kişinin doğasında var olduğu ve doğuştan geldiği düşünülmektedir.

NEDEN KİMLİKLERİNİ GÖZÜMÜZE SOKUYORLAR?

LGBTİ+'ların varlıklarını "gözümüze soktukları" şeklinde algılanması, genellikle toplumda cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği çeşitliliğine dair açık ve onaylayıcı bir duruşa karşı olan kişilerin yorumlarından kaynaklanabilir.

LGBTİ+'ların varlığını gösterme veya tanııtma ihtiyacı, uzun süredir süregelen ayrımcılık ve baskıya karşı bir tepki olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumda eşitlik ve kabul için mücadele eden LGBTİ+'lar ve destekleyicileri, görünürlüklerini artırmak ve haklarını savunmak adına çeşitli etkinlikler ve eylemler düzenlemektedir.

Ancak, bu çabaların bazı kesimler tarafından "gözümüze sokulma" olarak algılanması, genellikle LGBTİ+'ların varlığını, haklarını savunma çabalarını veya kimliklerini açıkça ifade etme isteklerini reddeden bir bakış açısından kaynaklanmaktadır.

İçinde yaşadığımız toplumsal ortama ve mevcut muhafazakar aile politikalarına baktığımızda heteroseksüellerin evliliklerinin kutsandığı, medyada sürekli olarak yer bulduğunu, sosyal yaşantının heteroseksüel birliktelikler üzerine inşa edildiğini görmek mümkün. Hal böyle olunca LGBTİ+'ların hakları için görünür olma çabasını "gözümüze sokmak" olarak yorumlamak ayrımcı politikaları destekleyen iki yüzlü bir tutum olarak karşımıza çıkmaktadır.

LGBTİ+ OLMAK DOĞAYA AYKIRI MI?

Bu sorunun kısa cevabı hayır olmakla beraber sorunun kendisi absürt bir sorudur. Burada sorgulanan cinsel davranışın insan dışı türlerde de görülmesi ise evet diğer hayvanlarda da hemcinsler arasında cinsellik gözlemlenmektedir. Ancak kültürel kavramları diğer hayvanlar üzerinden konuşmak anlamsız olacaktır. Zira günümüz toplumunda insanların pek çok davranışı kültürün “doğal” bir sonucu iken başka türlerde benzer davranışlar gözlemlenmemektedir.

LGBTİ+ OLMAK GÜNAH DEĞİL Mİ?

Farklı dini inançlar ve öğretiler, LGBTİ+'lar konusunda farklı bakış açılarına sahip olabilir. Bazı dini metinler veya gelenekler LGBTİ+'ların varlığını onaylamayabilir veya eşcinsel ilişkileri günah olarak tanımlayabilir.

Ancak, bu konuda farklı düşünceler bulunmasına rağmen, LGBTİ+'ların varlığı veya kimlikleri günah olarak değerlendirilemez. İnsanların cinsel yönelimleri veya cinsiyet kimlikleri, kişisel bir durumdur. Kimse kendi doğasıyla ilgili olarak suçlu veya günahkâr hissetmek zorunda değildir.

Ayrıca, birçok dini inanç LGBTİ+'lara yönelik daha hoşgörülü ve kabul edici bir tutum benimsemiştir. Bazı dini topluluklar ve liderler, herkesin sevgi, saygı ve kabul görmeyi hak ettiğini vurgularlar ve LGBTİ+'ların de bu haklardan mahrum bırakılmaması gerektiğini savunurlar.

Sonuç olarak, dini inançlar ve öğretiler kişiden kişiye, topluluktan topluluğa farklılık gösterebilir. Ancak, genel olarak kabul gören bir görüş, herkesin saygı, sevgi ve eşitlik içinde yaşama hakkına sahip olduğudur. Dinî görüşler çeşitlilik gösterebilir, ancak toplumsal düzeyde hoşgörü ve kabul esas alınmalıdır.

NEDEN HER YERDE GÖKKUŞAĞI VAR?

Öncelikle birden fazla renk yan yana geldiğinde bunu LGBTİ+'larla ilişkilendirmekten vazgeçilmelidir. Ayrıca her gökkuşağı LGBTİ+'ları sembolize etmez. Aşağıda gördüğünüz altı renkli bayrak LGBTİ+ onur bayrağı olarak kullanılmaktadır ve LGBTİ+'ların görünürlüğü ve eşitlik mücadelesinde kullanılan sembollerden birisidir. Ülkemizde bu bayrak kriminalize edilirken LGBTİ+'lar ve nefret siyasetinin karşısında bulunan kişiler bu sembolü bir dayanışma sembolü olarak kullanmaktadır. Sosyal medyada ve sokakta karşılaştığınız gökkuşağı bayrakları size toplumsal çeşitliliği ve eşitlik mücadelesini hatırlatırken LGBTİ+'lara da yalnız olmadığı mesajını verir.

LGBTİ+'LARI İÇEREN BİR SİYASET NASIL MÜMKÜN OLUR?

Bunun için ilk adım LGBTİ+'ları anmaktan çekinmemek olur. Ülkemizde LGBTİ+ karşıtlığı içinde yaşadığımız politik atmosferde oldukça görünür olsa da sokaktaki karşılığı sanıldığı kadar güçlü değildir. Yapılan araştırmalar LGBTİ+'ların eşitlik taleplerini destekleyen kişilerin sayısının her geçen gün arttığını göstermektedir. Ayrıca LGBTİ+ destekçisi siyasetçilerin de seçimlerde başarılı olduğunu yukarıda LGBTİ+'ların siyasal katılım tarihi başlığında detaylı olarak anlattık.

Konuşmalarınızda ayrımcı, nefret içerikli ve cinsiyetçi bir dil kullanmayın. Bu dil popülist siyaset ortamında size anlık bir destek kazandırabilir belki ancak uzun vadede kayıpları daha yüksek olur.

LGBTİ+ örgütleriyle düzenli olarak bir araya gelin, hazırladıkları rapor ve yayınları takip edin. Türkiye'de örgütlü LGBTİ+ mücadelesi çeyrek asırı devirdi ve hem bilgi hem de politika üretimi noktasında büyük bir kanyak ve birikime sahip. Politikalarınızda LGBTİ+'ları dahil etmek için bu kaynaktan faydalanmanız yararınıza olacaktır.

LGBTİ+'lar için önemli olan 17 Mayıs Homofobi Bifobi Transfobi Karşıtı Gün, LGBTİ+ Onur Ayı (Haziran) ve 20 Kasım Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü gibi günleri takip etmek, bu günlerde açıklama yapmak LGBTİ+ kapsayıcı bir siyaset için önemli adımlardan bir diğeridir.

SİYASETÇİLER İÇİN LGBTİ+ HAKLARI REHBERİ

Nefret cinayetleri, ayrımcılık, nefret suçları gibi konularda duyarlı olmak, gündemi takip edip bu konularda açıklamalar yapmak, LGBTİ+ örgütlerinin açıklama ve eylemlerinde yanında olmak LGBTİ+'lar açısından oldukça önemlidir.

Ayrıca bağlı bulunduğunuz siyasi partiyi dönüştürmek, LGBTİ+'ların parti içerisinde daha fazla söz sahibi olmasını sağlamak, partinin LGBTİ+ konusunda daha duyarlı olmasını sağlamak için çalışabilirsiniz.

Ayrımcı mevzuat ve uygulamalarla mücadele etmek için politikalar üretebilir açıklamalar yapabilir, LGBTİ+'ların taleplerini görünür kılabilirsiniz.

Kısacası LGBTİ+ kapsayıcı bir siyaset mümkün. Ülkemizde bunun çok sayıda örneğini de gördük. Bir diğer yandan LGBTİ+ karşıtı söylemin sandıkta karşılığının olmadığını, LGBTİ+ haklarını desteklediği için hedef gösterilen siyasetçilerin seçimlerde başarılı olabildiğini de çok fazla örneğiyle gördük. Bu sebeplerle LGBTİ+'ların da eşit yurttaşlar olduğunun, hak taleplerinin geçerli talepler olduğunun farkında olan ayrımcılık karşıtı eşitlikçi bir siyaset, siyasetçinin iradesiyle mümkün ve gereklidir.

genç
LGBTI+
DERNEĞİ

www.genclgbti.org
dernek@genclgbti.org
0(232) 464 03 30

/genclgbti